

Stav hraboše polního v září 2023

10. 10. 2023

9. 10. 2023 - Výsledky Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) potvrdily další zvýšení populací hraboše polního od počátku podzimu. Z celorepublikového srpnového průměru 603 aktivních východů z nor na hektar (AVN/ha) stouply hodnoty v září na 732 AVN/ha což představuje 3,7násobek aktuální prahu škodlivosti. Velmi vysoké ohrožení porostů trvá v krajích Jihomoravský, Olomoucký a Zlínský. Vysoké počty byly i nadále zjišťovány v dalších oblastech mimo Moravu, např. na Lounsku, Kutnohorsku, Kolínsku nebo Ústeckoorlicku.

V září provedli inspektoři ÚKZÚZ nejvíce pozorování v nově osetých ozimech, na strništích nebo ve výdrolech sklizených plodin. Zde hodnoty dosahovaly v průměru 596 AVN/ha, což odpovídá téměř 3násobku prahu škodlivosti.

Další pozorování proběhlo ve víceletých kulturách, především v porostech krmných plodin, dále v sadech a vinohradech. Zde se průměrný počet pohyboval okolo 1016 AVN/ha, což odpovídá hodnotě 2,5násobku prahu škodlivosti (podzimní práh škodlivosti pro víceleté kultury odpovídá 400 AVN/ha). Tato čísla představují vysoké ohrožení jak pro vzcházející ozimy, tak pro krmné plodiny a mladé stromky ovocných dřevin.

Ohrožené zůstávají především okresy Jihomoravského, Olomouckého a Zlínského kraje, kde byly zaznamenány extrémní počty aktivních východů z nor tj. průměrné hodnoty 1027, 1381 a 1661 AVN/ha. Hodnoty přesahující úroveň 2 000 AVN/ha (10násobek prahu škodlivosti) byly hojně zaznamenávány už i v porostech čerstvých osevů ozimých obilnin. Vysoké počty hrabošů byly i nadále zjišťovány v dalších oblastech mimo Moravu, např. na Lounsku, Kutnohorsku, Kolínsku nebo Ústeckoorlicku.

Na základě výše zmíněného byla po domluvě se SZIF umožněna pro zemědělce v ohrožených okresech výjimka ze závazných opatření, a to ponechat plochy v ohrožených okresech bez osetí meziplodinou, případně po vyšetí meziplodiny nebo ozimu použít přípravky na ochranu rostlin. Seznam ohrožených okresů je pravidelně aktualizován.

Zároveň ÚKZÚZ reagoval na vysoké stavy hraboše polního vydáním nařízení o povolení kontrolovaného použití přípravku na ochranu rostlin proti hraboši, jehož platnost je omezena na dobu od 22. září 2023 do 20. ledna 2024.

Nařízení umožňuje zemědělcům provádět na pozemcích s kalamitním výskytem hraboše aplikace rodenticidu STUTOX II ve zvýšené dávce do 10 kg na hektar při aplikaci do nor. Aplikace přípravku musí být nahlášena ÚKZÚZ nejpozději 3 dny před jejím zahájením. ÚKZÚZ provádí kontroly dodržování podmínek aplikace stanovených v nařízení.

V souvislosti s vydaným nařízením připomínáme zemědělcům, že aplikace musí být provedena v souladu s dalšími obecně závaznými právními předpisy, např. zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, s ohledem na minimalizaci rizik pro necílové organismy a prováděna pouze osobou disponující tzv. odbornou způsobilostí podle zákona č. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči, tedy řádně proškolenou k nakládání s přípravky na ochranu rostlin.

V oblastech s vyšetými meziplodinami a v oblastech s vysokým výskytem hrabošů ÚKZÚZ doporučuje po zasetí ozimů chránit porosty aplikací rodenticidů. Zejména pak v oblastech s nárůstem počtu hrabošů (tj. jižní a střední Morava, severozápadní Čechy, Polabí) doporučuje zvážit, zda jsou vhodné technologie podplodin a krycích plodin, které výskyt tohoto škůdce podporují.

Aktuální vývoj populací hraboše polního můžete sledovat na Rostlinolékařském portálu, měsíční souhrny z monitoringu tohoto škůdce jsou pravidelně zveřejňovány [na webu ÚKZÚZ](#) .

Ivana Kršková, tisková mluvčí, 737 267 642